

Tirgus situācija zivsaimniecībā

Agroresursu un ekonomikas institūts
Lauksaimniecības tirgus veicināšanas daļa

25.11.2016.

ES tirgus tendences

- ES ir pasaulē lielākā zivju un jūras produktu importētāja (pieaugums 2015.gadā 6%). Galvenie produkti – lasis, menca, garneles.
- ES akvakultūras ražošanas apjoms 2015.gadā 3.48 miljardi EUR
- Zivju un jūras produktu ražošana Eiropā ir stabila. Lielākie patērētāji ir Spānijā, Francijā un Itālijā
- Lielākais augošais tirgus ir Austrumeiropā.

ES tirgus tendences

- HoReCa patērē 30% no kopējā ES zivju patēriņa,
- Norvēģijas imports ir 81% no kopējā ES importa,
- Lasis un forele ir nozīmīgākās sugas (katra apm. 480 Milj.EUR gadā),
- Astoņas valstis saražo 81% no kopējā ES apjoma,

Tirgus situācija

- jaunu daudzveidīgu produktu izstrāde;
- tirdzniecības liberalizācija un investīcijas ražošanā;
- lielāki tirgi, vairāk iespēju un konkurences;
- neaizsargātība no valūtu kursu un tirgus izmaiņām;

Tirgus situācija

- konkurence starp mazumtirgotāju *private label* un ražotāju produktiem;
- pastāvīga nepieciešamība ieviest jaunus produktus;
- nepieciešamība nodrošināt nepārtrauktu augstas kvalitātes izejvielu piegādi

Tirgus situācija

- supermārketu būtiskā ietekme;
- straujš pieaugums pārtikas produktu patēriņam ārpus mājas;
- atpazīstamu zīmolu produktu nozīmes palielināšanās

Vērtības lielums ķēdē

- Audzētājs 10%,
- Zivju savācējs 10%,
- apstrādātājs 20%,
- Vairumtirgotājs 20%,
- Mazumtirgotājs 40%.

Produktiem, kas nav diferencēti starp ražotājiem, konkurence ir balstīta uz zemāko cenu.

Produktu diferencēšana no cenu konkurences uz citiem faktoriem:

- Svaigums,
- Ētika,
- Tirgvedība,
- Izplatīšana,
- Garšas īpašības,
- Struktūra,
- Bioloģisks produkts u.c.

2015. gadā **McDonalds** Apvienotajā karalistē pārdeva ap 145 miljoniem porciju mencu

u

SVAIGAS ŽUVIS

SALDETA ŽUVIS

ŽAVĒTAS ŽUVIS

BESTASPORT.LV

RUPINĀTAS ŽUVIS

730 123456789

FORIA PES

Zivju cenas un sortiments Centrāltirgū 2013.g.un 2016.g.novembrī

- **svaigas foreles** no Latvijas 5,98 Eur/kg, **6,00-6,50 Eur/kg**, Somijas – 5,62 – 7,83 Eur/kg, **7,5 Eur/kg**, foreles **bez galvas** no Somijas 5,98 Eur/kg, **fileja** no Somijas **14,90 Eur/kg**
- **atdzēsēti sami** no Lietuvas par 7,83 Eur/kg, **no Latvijas 5,30 Eur/kg**, **Holandes 6,20 Eur/kg**, **fileja** no Latvijas **10,50 Eur/kg**

- **Dzīvas karpas** no Latvijas 3,13 Eur/kg, **3,00 Eur/kg**, no Lietuvas 3,13 Eur/kg, **3,00 Eur/kg**, **fileja** no Lietuvas par 6,97 Eur/kg, **8,50 Eur/kg**, **veselas karpas** **3,60 Eur/kg**, **liemeņi** no Latvijas **5,40-5,90 Eur/kg**, no Lietuvas **5,90 Eur/kg**
- **zandarts** no Latvijas – 6,40 Eur/kg, **7,50 Eur/kg**, **liemeņi** no Latvijas **9,5 Eur/kg**, **fileja** 12,09 Eur/kg, **14,50 Eur/kg**, no Lietuvas: dzīvs par 6,40, svaiga zandarta **fileja** 16,22 Eur/kg no Igaunijas,
- **Store** no Latvijas **9,80 Eur/kg**, Lietuvas **9,60 Eur/kg**,
- **Palija** no Polijas **7,70 Eur/kg**

- **menca bez galvas** no Latvijas par 3,56 Eur/kg,
- **breksis** no Latvijas par 1,99 Eur/kg, **2,70 Eur/kg**
- **līdaka** no Latvijas par 3,56 Eur/kg, **4,20 Eur/kg**
- **līnis** no Latvijas par 3,56 Eur/kg, **3,90-4,50 Eur/kg**
- **zutis** no Latvijas par 19,92 Eur/kg, **25,00 Eur/kg**
- **Kūpinātas karpas** no Latvijas 6,97 Eur/kg, **6,90-7,50 Eur/kg**, no Lietuvas 5,55 Eur/kg, **4,50 Eur/kg**

Situācija akvakultūrā

- Netiek pilnībā izmantotas vietējā tirgus sniegtās iespējas, jo nav vēl pilnībā apmierināts pieprasījums pēc Latvijas akvakultūras produkcijas,
- jādomā par cenu samazināšanas iespējām, jo daudzām ārvalstīs audzētajām zivju sugām cenas ir zemākas,
- nepieciešams veikt detalizētus pētījumus par izmaksu samazināšanas iespējām, akvakultūras tehnoloģisko sistēmu niansēm, tirgus aspektiem.

Karpas

- Karpu ražošana pasaulē kopš 2006.gada pieaugusi par 51% (72% piegādā Ķīna);
- ES tai pašā laikā karpu ražošana bijusi stabila 78 000 tonnas (Polija un Čehija kopā saražo pusi no ES apjoma);
- Karpas pamatā ir vietējam patēriņam (izņemot Vāciju, kas importē 30% no patēriņa);
- Karpas tradicionāli tiek pirktas dzīvas un pagatavotas mājās

Zemā rentabilitāte dīķos audzētām karpām

Augstas
izmaksas

Ūdens lietošanas izmaksas
Lielas ieguldījumu un transporta
izmaksas
Nekompensēti putnu postījumi

Zema
efektivitāte

Veci dīķi
Maz inovāciju
Zivju zādzība
Zema alternatīvo enerģiju
izmantošana

Mārketinga
nepietiekamība

Zems patērētāju pieprasījums
Mārketinga neesamība
Maza karpu produktu dažādība
Cenu svārstības

Akvakultūras perspektīvas

- **Storu** audzēšana *gaļai* parasti notiek vietējam tirgum, tā apjoms ir ierobežots, taču pašlaik nav piesātināts;
- Perspektīva ir **storu** audzēšana *kaviāram*, taču prasa lielus ieguldījumus;
- **Pālijas** ir perspektīva suga kā nišas produkts Eiropas mērogā, taču vēl maz pazīstama;
- **Garneles** ir perspektīvas kā nišas produkts, kas no Āzijas saldētās produkcijas atšķiras ar kvalitāti, tādēļ pārdodams par daudz augstāku cenu;

Akvakultūras perspektīvas

- **Tilapijas** ir masveida produkcija, kas Eiropā nespēj izturēt konkurenci ar Āzijas ražotājiem. Ķīnā ražotas tilapijas pašizmaksa ir 0.36 – 0.4 EUR/kg;
- Latvijā audzētam **lasim**, lai to varētu eksportēt, būs nepieciešams pielāgoties pasaules tirgus cenām (Norvēģijas);

Piekrastes zveja

Apaļais jūras grundulis

- Strauji pieaug to nozvejas apjomi;
- Trūkst pamatotu pētījumu par apaļā jūras grunduļa lietošanu uzturā un tā ietekmi uz cilvēka veselību;

Apaļā jūrasgrunduļa apstrādes veidi dažādās valstīs 2015. gadā

Produkcijas veidi/Valsts		Latvija	Bulgārija	Lietuva	Polija	Krievija	Ukraina	Zviedrija
Svaigs/atvēsināts (EUR/kg)		0,10-1,20		x		0,29-1,31	0,04-0,39	
Saldēts (EUR/kg)	Vesels	x	x			0,30-2,13	0,16-0,62	
	Fileja					x	0,40-1,35	
Cepts AJG ar piedevām			6,14	x		x	2,54-5,27	
Sālīts-žāvēts (EUR/kg)	Vesels					2,63	1,56-4,49	2,93 EUR/75 g iepakojums
	Fileja						5,47	
	Karkass					9,69	4,10	
Kūpināts (EUR/kg)	Auksti kūpināts	Vesels				x	1,17-2,62	
		Fileja					4,15	
	Karsti kūpināts	Vesels	2,50-5,00	x	x	x	1,85-10,65	
		Fileja					10,98	
Konservi (EUR/bundža)	Apcepti AJG tomātu mērcē	> 1			x	0,25-0,42 EUR/240 g	0,21 EUR/250 g; 0,58 EUR/240 g	3,25 EUR/280 g
	Kūpināti AJG eļļā	EUR/bundža				0,57 EUR/175 g	1,09 EUR/240 g; 2,09 EUR/150 g	
Zivju milti (EUR/kg)		1,2-1,4					x	

Piekrastes zveja

- Kvalitātes paaugstināšana visos posmos (nozveja, pirmapstrāde, apstrāde);
- Produktu ar augstu pievienoto vērtību radīšana un tirdzniecība;
- Efektīva mārketinga kampaņa;
- Nodarbošanās dažādošana vai sadarbība

Zivju apstrāde

- Latvijā tiek izmantoti visi zivju apstrādes veidi, bet iespējama plašāka atsevišķu zivju apstrāde;
- Jauni produktu un iepakojumu veidi;
- Tirgus pētījumi;
- Jaunu tirgu apgūšana;
- Mārketinga kampaņas eksporta tirgos

Izmaiņas pārtikas produktu drošības prasībās: bailes no piesārņojuma

- smagie metāli Baltijas jūras zivīs;
- dioksīns zivju audzētavu zivīs un zivju barībā;
- veterināro zāļu paliekas zivju audzētavu zivīs un garneļēs;
- benzopirēns šprotēs;

Marķējumi-augošs tirgus

- Eko marķēti zivju produkti strauji iekaro veikalu plauktus. Vācijā 2015.gadā 50% supermārketu plauktu

Sertifikācija

- Savvaļā zvejotām zivīm MSC ir galvenā sertifikācijas shēma

Sertifikācija

ASC galvenā akvakultūras sertifikācijas shēma

Citi marķējumi

GLOBALG.A.P.

**RSPCA
ASSURED**

Pievienosimies

vai veidosim savu?

silķītes un dillītes

Šefa speciālais
Zutis ar piedevām 10,50 €
Eel with sides 14,50 €
Cepti nēģi ar piedevām
Baked lamprey 4,50 €
with sides 5,50 €

Paldies par uzmanību!

Agroresursu un ekonomikas institūts
Lauksaimniecības tirgus veicināšanas daļa
www.lvaei/arei.lv